

OPLEIDING DUURZAME OVERHEIDSOPDRACHTEN SOCIALE CRITERIA

Programma

- 14:00 : Aankomst van de deelnemers
- 14:05 : Inleiding
- 14:30 : Sociale criteria
 - Sociaal
 - Sociale inclusie (Getuigenis van Actiris)
- 15:30: Pauze
- 15h40:
 - Goede werkomstandigheden
 - Toegankelijkheid
 - Sociale verantwoordelijkheid
- 16:45 : Conclusie
- 17:00 : Einde

Doelen van de opleiding

Aanbestedende overheidsdiensten bewust maken van sociale en ethische aspecten van hun aankopen. Hen overtuigen en mobiliseren.

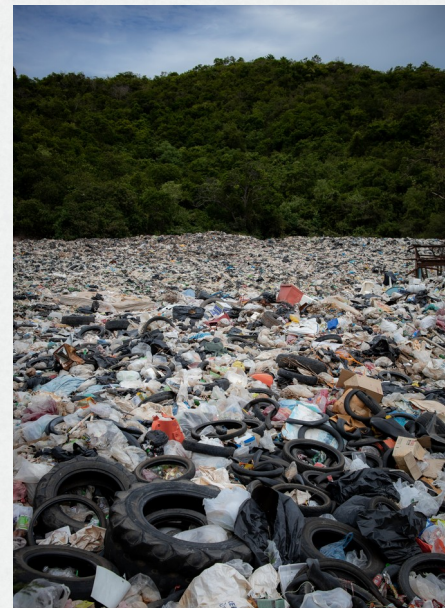
De ontwikkeling van sociale en ethische bestekken stimuleren.

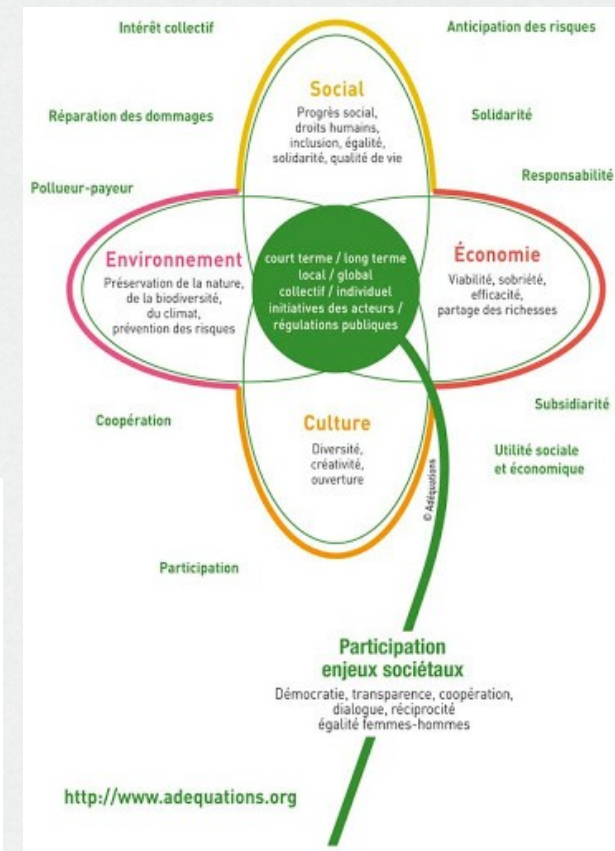
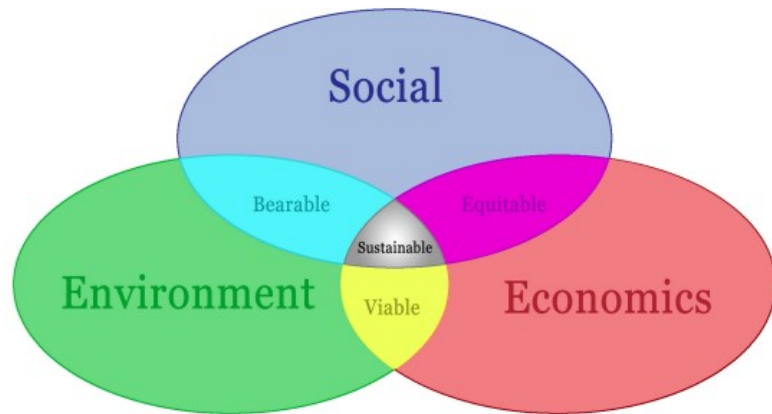
DUURZAME ONTWIKKELING: INLEIDING

DE IMPACT VAN CONSUMPTIE

- Uitputting van natuurlijke hulpbronnen
- Milieuvervuiling
- Gezondheidsproblement
- Sociale impact

Tegenstrijdigheden

- Lokale producten *versus* fair trade
→ Lokaal appelsap of fair trade
- Ecologisch materiaal *versus* gezondheid
→ Borden in bamboe
- Slechte arbeidsomstandigheden *versus* bijdrage tot klimaatverandering
→ Batterijen *versus* brandstof

Versterkende elementen

Sociale en lokale economie

Lokale productie en goede arbeidsomstandigheden

Circulaire en sociale economie

...

Conclusie van de inleiding

Duurzaam inkopen is het resultaat van een globale bewustwording.

Regelgeving en jurisprudentie stellen aankopers in overheidsdiensten gerust en moedigen hen aan om over te stappen op duurzame overheidsopdrachten, maar :

- a) Er zijn vele manieren om duurzaamheid in uw contracten in te voeren
- b) Er zijn te veel manieren om duurzaamheid in uw contracten in te voeren

Er is nood aan een effectieve en uitvoerbare strategie waarmee u keuzes kunt maken op basis van uw prioriteiten.

THEMATISCH WERK

Oefening

Klasseer deze 4 thema's volgens de prioriteiten van uw organisatie :

- Sociaal
- Circulair
- Lokaal
- Milieu

Conclusie

Vaststelling: jullie hebben allemaal andere prioriteiten

→ De opleiding overloopt verschillende mogelijkheden om sociale clausules in te voeren, maar het is aan u om te beslissen welke mogelijkheid u gebruikt.

SOCIAAL

Hoe zou u “sociaal” definiëren?

Introductie en definitie

Een verscheidenheid aan sociale criteria

De definitie van “sociale criteria” is erg ruim en omvat vele thema’s: goede arbeidsomstandigheden, toegankelijkheid, ... Daarom hebben we ervoor gekozen dit thema in verschillende hoofdstukken te verdelen:

- Sociale inclusie (toegang tot de arbeidsmarkt)
- Toegankelijkheid van gebouwen en diensten
- Goede arbeidsomstandigheden
 - Productieketen
 - Binnen uw organisatie
- Sociale verantwoordelijkheid: gendergelijkheid, strijd tegen discriminatie ...
- Toegang tot overheidsopdrachten voor KMO's.

Inleiding en definitie (vervolg)

Een verscheidenheid aan sociale criteria

Het uiteindelijke doel van de sociale criteria is :

- Optimale arbeidsomstandigheden creëren in de gehele productieketen
- Iedereen toegang tot de arbeidsmarkt garanderen
- Zorgen voor toegankelijkheid (ook van diensten en producten)
- Alle vormen van discriminatie bestrijden en gendergelijkheid bevorderen
- KMO's toegang geven tot overheidsopdrachten

SOCIALE INCLUSIE

GOEDE ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

Inleiding

De clauses beogen goede arbeidsomstandigheden te waarborgen (met verwijzing naar de ILO-criteria) :

1. Vrije keuze van werk
2. Vrijheid van vereniging en recht op collectieve onderhandelingen
3. Geen discriminatie op het werk
4. Geen uitbuiting van kinderarbeid
5. Betaling van een eerlijk loon
6. Redelijke arbeidstijd
7. Veilige en gezonde arbeidsomstandigheden
8. Een juridisch bindende arbeidsovereenkomst

Inleiding (vervolg)

Goede arbeidsomstandigheden worden gegarandeerd door de Europese wetgeving → problemen in verband met de arbeidsomstandigheden hangen vooral samen met de aankoop van producten uit ontwikkelingslanden.

In Europa bestaan nog steeds problemen op dit gebied, maar dit blijft vrij marginaal en moet door de rechtsinstanties worden opgelost.

Voorbeeld :

→ Een Belgische stad heeft een fairtradelabel opgelegd voor de aankoop van kleding. Verschillende Belgische bedrijven konden niet meedingen naar het contract bij gebrek aan een Belgisch equivalent.

Diverse mogelijkheden

Goede arbeidsvoorwaarden kunnen op drie momenten bij de gunning van een overheidsopdracht een rol spelen:

- **Uitsluitingsgronden**

Het is mogelijk bedrijven uit te sluiten die zijn veroordeeld voor milieu- en/of sociale delicten.

- **Gunning van de opdracht**

Een offerte uitsluiten wegens abnormaal lage prijzen

- **Uitvoeringscriteria**

Vragen om producten uit:

- goede arbeidsomstandigheden
- fair trade
- wettelijke oorsprong (in het specifieke geval van hout)

Uitsluitingsgronden

Wordt uitgesloten:

- wie bij een rechterlijke beslissing, die kracht van gewijsde heeft overeenkomstig de wettelijke bepalingen van het betrokken land, schuldig is bevonden aan een delict dat zijn beroepsmoraliteit in het gedrang brengt;
- wie in de uitoefening van zijn of haar beroep een ernstige fout heeft begaan, vastgesteld op elke grond die de aanbestedende instantie kan verantwoorden.

→ *Voorbeeld : geen respect voor de milieu- of sociale wetgeving*

Ideale tool : databank centraal strafregister of [Ecertis](#)

(Abnormaal) lage prijs

Voorbeeld:

De FOD Sociale Zekerheid ontdekt tijdens een inspectie dat haar eigen dienstverlener voor een schoonmaakcontract de arbeidsvoorwaarden niet respecteert en dat sommige werknemers niet worden aangegeven.

Oplossingen:

- U kan een offerte uitsluiten wegens abnormaal lage prijzen.
- U kan andere gunningscriteria gebruiken dan de prijs om de kwaliteit van de offerte te waarborgen.
- U kan de opdracht toekennen aan de sociale economie.

(Abnormaal) lage prijs (vervolg)

Goede praktijk Wallonië

Het Waalse Gewest ontwikkelde een brochure die in detail de 5 stappen uitlegt waarmee u kan beoordelen of de prijs abnormaal laag is en die bespreekt hoe u de beslissing kan verantwoorden.

(Abnormaal) lage prijs (vervolg)

Goede praktijken Brussel

In juni 2021 heeft het Observatorium van het Brussels Gewest een « Gids voor goede praktijken in de overheidsopdrachten » gepubliceerd, waarin het thema sociale dumping de rode draad vormde bij het opstellen van de gids voor het Waals Gewest.

De gids verenigt de aanbevelingen inzake goede praktijken die de werkgroep heeft geformuleerd. Het doel is ook om een samenvatting van bepaalde wettelijke bepalingen voor te leggen, evenals voorstellen van clausules om in de opdrachtdocumenten op te nemen.

Tevens benadrukt de gids de rol van het Observatorium van de referentieprijzen voor de overheidsopdrachten in het proces van de prijscontrole.

Producten uit goede arbeidsomstandigheden

Bij welke productcategorieën bestaat er een groot risico op slechte arbeidsomstandigheden?

- Kledij
- IT-uitrusting*
- Voeding: koffie, thee, rijst ...
- Hout
- Rozen
- ...

Oplossing : eis een certificering van product- of productielocatie in de uitvoeringscriteria.

Het verschil tussen goede arbeidsomstandigheden en fair trade

Alle labels voor goede arbeidsomstandigheden respecteren de prioritaire verdragen van de IAO en bevatten milieucriteria.

Fairtradelabels gaan verder:

- Garantie minimumprijs
- Prefinanciering van de aankopen
- Premie om gemeenschappelijke projecten te starten: toegang tot drinkwater, onderwijs...

U hebt dus de keuze tussen clausules rond « arbeidsomstandigheden » of clausules « arbeidsomstandigheden + steun aan producenten ».

Voeding

Labels voor voeding

– Fair trade

– Goede arbeidsomstandigheden

– Merken

– Eerlijke prijs

Hoeveel fair trade in mijn fair trade?

Verschillende regels naargelang het label:

- 90-100% voor de « pure » producten
- 20-30% voor producten met meerdere ingrediënten, vaak met de eis dat ze ingrediënten uit fair trade moeten bevatten als die op de markt beschikbaar zijn.

Voorbeeld:

- Fairtradelimonade: 90% (droog gewicht) ou 10% (totaal gewicht)
- Chocolade: fondant (100%) - melk (79%)

Hoeveel gaat dit kosten?

Voorbeeld voor koffie

Produit	Fournisseur	Produits	Marque	Fairtrade	Quantité (g)	Prix par pièce	Prix par kilo
Café	Solucious	Café moulu dessert Fairtrade 250g	Oxfam	OUI	250	3.13 €	12.52 €
	Solucious	Café moulu dessert 500g Douwe Egbert	Douwe Egbert	NON	500	8.04 €	16.08 €
	Solucious	Café dessert moulu 1kg	Grain d'or	NON	1000	8.20 €	8.20 €
	Solucious	Café moulu moka Fairtrade 250g	Oxfam	OUI	250	3.31 €	13.24 €
	Solucious	Café moulu moka 250g	Grain d'or	NON	250	2.60 €	10.40 €
	Solucious	Café moka moulu 1 kg	Grain d'or	NON	1000	8.30 €	8.30 €
	Solucious	Café moulu highland BIO Fairtrade 250g	Oxfam	OUI + BIO	250	3.88 €	15.53 €
	Solucious	Café moulu dessert BIO Fairtrade 1 kg	Grain d'or	OUI + BIO	1000	15.15 €	15.15 €
	Solucious	Grains de café espresso Fairtrade 1 kg	Oxfam	OUI	1000	12.12 €	12.12 €
	Solucious	Café moulu mild 1kg	Grain d'or	NON	1000	8.19 €	8.19 €
	Solucious	Grains de café dessert 1 kg	Grain d'or	NON	1000	9.32 €	9.32 €
	Solucious	Grains de café dessert BIO Fairtrade	Grain d'or	OUI + BIO	1000	11.32 €	11.32 €
	Solucious	Pads de café highland BIO Fairtrade 16 pce	Oxfam	OUI + BIO	112	2.77 €	24.73 €
	Solucious	Senseo régular 36 pièces 250g	Senseo	NON	250	6.60 €	26.39 €

Conclusie: zeer scherpe prijs, zelfs goedkoper dan merk koffie.

Hoeveel gaat dit kosten?

Voorbeeld voor rijst en bananen

Produit	Fourniseur	Produits	Marque	Fairtrade	Quantité (g)	Prix par pièce	Prix par kilo
Riz	Solucious	Riz blanc Fairtrade 1 kg	Oxfam	OUI + BIO	1000	5.84 €	5.84 €
	Solucious	Riz thai (15') 2kg	Boni Selection	NON	2000	5.65 €	2.83 €
	Solucious	Riz basmati BIO (13' à 13') 1 kg	Boni Selection	OUI + BIO	1000	5.45 €	5.45 €
	Solucious	Riz basmati 2kg	Boni Selection	NON	2000	4.32 €	2.16 €
	Solucious	Riz complet BIO Fairtrade 1 kg	Oxfam	OUI + BIO	1000	4.89 €	4.89 €
	Solucious	Riz complet 1 kg	Ben's Original	NON	1000	6.85 €	6.85 €
	Solucious	Riz jasmin BIO 5kg	Oxfam	OUI + BIO	5000	24.28 €	4.86 €
	Solucious	Riz jasmin 1 kg	Royal Tiger	NON	1000	2.79 €	2.79 €

Conclusie: zeer scherpe prijs, zelfs goedkoper dan merkrijst.

Bananen	Solucious	Bananen BIO Fairtrade 1kg	Cordero	OUI + BIO	1000	2.50 €	2.50 €
	Solucious	Bananen 1kg	Chiquita	NON	1000	2.06 €	2.06 €

Conclusie: biologische en fairtradebananen zijn +/- 20% duurder.

Hoeveel gaat dit kosten?

Voorbeeld voor sap en chocolade

Produit	Fournisseur	Produits	Marque	Fairtrade	Quantité (ml)	Prix par pièce	Prix par litre
Jus de fruit	Solucious	Jus d'orange Fairtrade 1L	Oxfam	OUI	1000	1.15 €	1.15 €
	Solucious	Jus d'orange 1L	Boni Selection	NON	1000	1.83 €	1.83 €
	Solucious	Jus wordlshake Fairtrade 1L	Oxfam	OUI	1000	2.15 €	2.15 €
	Solucious	Jus tropical 1L	Minut Maid	NON	1000	2.17 €	2.17 €

Conclusie: zeer scherpe prijs, zelfs goedkoper dan merksappen.

Produit	Fournisseur	Produits	Marque	Fairtrade	Quantité (g)	Prix par pièce	Prix par kilo
Chocolat	Solucious	Chocolat noir 72% cacao BIO	Oxfam	OUI + BIO	100	2.40 €	24.02 €
	Solucious	Chocolat noir 400g	Côte d'or	NON	400	5.26 €	13.16 €
	Solucious	Chocolat noir noisettes BIO fairtrade 100g	Boni Selection	OUI + BIO	100	1.83 €	18.25 €
	Solucious	Chocolat noir noisettes 180g	Côte d'or	NON	180	3.58 €	19.89 €
	Solucious	Chocolat au lait Fairtrade Bite to fight 200g	Oxfam	OUI	200	3.28 €	16.40 €
	Solucious	Chocolat au lait 400g	Côte d'or	NON	400	5.26 €	13.16 €

Conclusie: het is moeilijk een algemene conclusie te trekken. Het hangt sterk af van het soort chocolade.

Textiel

Textiel

- Fair trade

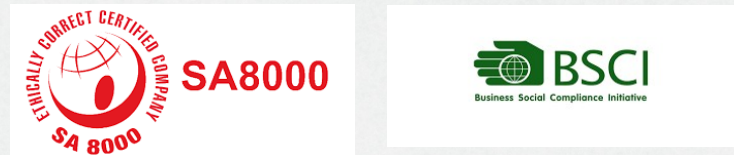
- Goede arbeidsomstandigheden

- Andere

- Labels voor productiesite

Hoeveel gaat dit kosten?

Voorbeeld voor een T-shirt

Produit	Fourniseur	Produits	Marque	Fair Wear/ Fairtrade	Quantité	Prix
T-shirt	Cotton.eu	Neutral mens fit t-shirt	/	Fair Trade	10	15.34 €
	Cotton.eu	Fruit of the loom iconic T	/	NON	10	10.04 €
	Cotton.eu	Continental clothing NO3 classic cut t-shirt	/	Fairwear	10	13.05 €
	Cotton.eu	Le t-shirt iconique unisexe	/	NON	10	15.90 €
	Cotton.eu	T-shirt bio (GOTS)	/	Fairwear	10	13.40 €

Conclusie: de prijs is hoger voor fairtradeproducten, maar dit hangt ook sterk af van het merk.

Andere categorieën

IT-uitrusting: geen betrouwbaar label op de markt dat sociale criteria kan garanderen → geen mogelijkheid om clauses in het bestek op te nemen.

Bloemen: mogelijkheid om fairtraderozen te kopen.

Cosmetica: vaak heel weinig ingrediënten uit fair trade.

Sportballen: heel nuttig om jongeren te sensibiliseren, maar niet gemakkelijk te vinden, dus de markt moet gesensibiliseerd worden.

Goede arbeidsomstandigheden: trap niet in de val

Wees voorzichtig met de bewijzen die u vraagt om goede arbeidsomstandigheden aan te tonen.

Bijvoorbeeld: als u een certificaat van goede arbeidsomstandigheden en/of een label nodig hebt, zullen Europese bedrijven die niet kunnen voorleggen omdat zij geen toegang hebben tot dergelijke labels en certificaten.

Oplossing: sta ook producten uit Europese landen toe.

Voorbeeld van formulering

Producten uit fair trade of gemaakt onder goede arbeidsomstandigheden

De chocolade, koffie, thee ... zijn:

- a) geproduceerd onder goede arbeidsomstandigheden, of*
- b) fairtradeproducten.*

Controle

a) De volgende labels worden aanvaard als bewijs: Max Havelaar, Fair for Life, Fair Trade Certified, Ecocert Fair Trade, UTZ, Rain Forest Alliance of elk ander gelijkwaardig label.

b) De volgende labels worden aanvaard als bewijs: Max Havelaar, Fair for Life, Fair Trade Certified, Ecocert Fair Trade of elk ander gelijkwaardig label. De volgende labels worden niet aanvaard als bewijs: UTZ et Rain Forest Alliance.

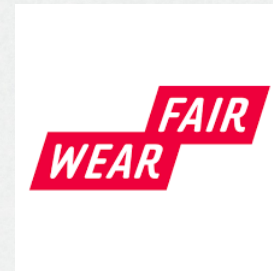
Textiel en IT-uitrusting

IT-uitrusting

Geen betrouwbaar label op de markt dat sociale criteria kan garanderen → geen mogelijkheid om clauses in het bestek op te nemen.

Kledij:

- **Fair Wear Foundation**: een speciaal label dat alleen naar de arbeidsomstandigheden kijkt en productielocaties certificeert.
- **Productie in Europa**: vergeet niet de productie van kleding in Europese fabrieken te accepteren, want die garanderen ook goede arbeidsomstandigheden.

Voorbeeldformulering

Textiel uit goede arbeidsomstandigheden

Alle kledij moet onder goede arbeidsomstandigheden geproduceerd worden, met respect voor de volgende normen:

- 1. Vrije keuze van werk*
- 2. Vrijheid van vereniging en recht op collectieve onderhandelingen*
- 3. Geen discriminatie op het werk*
- 4. Geen uitbuiting van kinderarbeid*
- 5. Betaling van een eerlijk loon*
- 6. Redelijke werktijd*
- 7. Veilige en gezonde arbeidsomstandigheden*
- 8. Een juridisch bindende arbeidsovereenkomst*

Controle

De volgende labels worden als bewijs aanvaard: GOTS, Max Havelaar, Eu Ecolabel, Naturland of een andere gelijkwaardige certificering. Producten die in de Europese Unie zijn vervaardigd, worden ook als conform beschouwd.

Voorbeeld: textiel (Bonn)

Criteria

15 % gunningspunten op sociale criteria (proef) en 30 % in het definitieve contract.

Vragenlijst over de arbeidsomstandigheden: opleiding van het personeel, onafhankelijke audit, informatie over de oorsprong van de producten, enz.

Controle

Productie in Europa = maximale score voor de onderneming

Aanwezigheid van sommige labels = automatisch punten voor sommige criteria

Geen van beide = ondernemingen konden andere bewijzen voorleggen

Resultaten

11 offertes ontvangen dankzij de goede dialoog met de inschrijvers.

Voorbeeld: steen (Duitsland)

Criteria

Invoering van ILO-criteria voor de aankoop van natuursteen, met boetes tot 5% bij niet-naleving.

Controle

Controle via auditsystemen en/of labels zoals FairStone en/of Xertifix (de vorige opdracht op basis van vrijwillige verklaringen gaf geen goede resultaten).

Goede arbeidsomstandigheden (onrechtstreeks)

Verbod om geografische gebieden uit te sluiten **MAAR** mogelijkheid om goede arbeidsomstandigheden in te voeren via technische specificaties die de productie in Europa bevorderen.

- Mogelijkheden via technische specificaties (blauwe steen uit Wallonië)
- De markt reserveren voor de sociale economie
- Hout uit lokale soorten
- ...

De vergeten ethische clausule: dierenwelzijn

Er komen steeds meer labels op de markt om dierenwelzijn te beschermen.

Als u een clausule over het onderwerp wilt invoeren, moet u twee categorieën onderscheiden:

- **Voedingsproducten:**
- Er zijn weinig labels voor dierenwelzijn op de markt, behalve het biologische label, het label « Beter leven » en het « Label Rouge ».
- **Non-foodproducten:**
- Deze categorie omvat producten die niet op dieren zijn getest. Er is het label « Leaping Bunny » voor hygiëneproducten. U vindt een vergelijking van labels op de website Labelinfo.

Conclusie

Ethische clausules hebben vooral invloed op goede arbeidsomstandigheden:

- Voor Europese producten, diensten of werken is het belangrijk (abnormaal) lage prijzen te vermijden en bedrijven uit te sluiten die veroordeeld zijn voor sociale of milieuovertredingen.
 - Voor producten uit het Zuiden kunt u kiezen tussen goede arbeidsomstandigheden of eerlijke handel.
 - Wanneer u textiel (en sommige andere producten) koopt, vergeet dan niet om kleding toe te laten die in Europa is gemaakt: deze wordt geproduceerd volgens de criteria van de ILO.
- Vergeet dierenwelzijn niet voor sommige opdrachten.

Links voor meer informatie

- Het Waalse Gewest publiceerde een brochure rond het thema van abnormaal lage prijzen in opdrachten voor bouwwerken.
- Gids voor goede praktijken in de overheidsopdrachten (Het Observatorium van de referentieprijzen – Brussel)
- De website Labelinfo.be vergelijkt labels met elkaar.
- De brochure van Febrap

GOEDE ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN IN UW ORGANISATIE

Inleiding

De gezondheid van werknemers is een fundamentele waarde van de Europese Unie.

Er is veel wetgeving (veiligheid op het werk, ergonomie, ...) om goede arbeidsomstandigheden te garanderen. Maar op sommige gebieden is het mogelijk verder te gaan dan de wetgeving.

Welke gebieden?

- Ergonomie
- Binnenhuisemissies zoals VOC's, formaldehyde, overlast zoals geluid...
- Buitenemissies: fijne deeltjes, NO_x, ...
- Gezonde voeding
- ...

De criteria kunnen worden opgenomen in de technische specificaties en/of de gunningscriteria.

Ergonomie

In de volgende opdrachten kunnen clausules rond ergonomie worden opgenomen:

- Meubelen
- IT-uitrusting
- Technische uitrusting: verlichting, enz.

De moeilijkheid is de criteria te vinden die u in uw bestek kan opnemen. Gelukkig hebben we een aantal informatiebronnen:

Ergonomie

Het is belangrijk om meubelen en IT-apparatuur aan te schaffen in overleg met de afdeling veiligheid op het werk.

De volgende hulpmiddelen staan u daarbij ter beschikking:

- Een goede basis om te beginnen met zoeken:
→ De brochure van de Federatie Wallonië-Brussel
- Het label TCO Certified dat talrijke criteria bevat voor de aankoop van IT-apparatuur (vaak verwijzend naar Europese normen)
- Het Bureau voor Normalisatie stelt verschillende normen in verband met ergonomie voor.

Voorbeeldformulering

Geschiktheid voor het beoogde gebruik

Het meubelproduct moet voldoen aan de eisen van de meest recente versies van de volgende EN-normen...

Verificatie

De inschrijver verstrekt een verklaring van conformiteit met de desbetreffende EN-normen, gestaafd door testverslagen van de fabrikant van de meubelproducten of van de leveranciers van onderdelen of materialen, naargelang van het geval.

Meubelproducten waaraan het EU-milieulabel voor meubels is toegekend, zoals vastgelegd in Beschikking (EU) 2016/1332 van de Commissie, of andere relevante milieulabels van type I overeenkomstig ISO 14024 die rechtstreeks voldoen aan de vermelde eisen of gelijkwaardige methoden, worden beschouwd als conform.

Binnenemissies

Emissies van formaldehyde, VOS, ... zijn standaardcriteria geworden in vele labels en instrumenten voor overheidsopdrachten.

U kan deze instrumenten gebruiken om een gezonde werkomgeving te creëren.

Voorbeeld:

In 2020 publiceerde EIB een opdracht voor de aankoop van meubilair met een geraamde waarde van 10.400.000,00 euro.

Het bestek bevatte verschillende emissiecriteria uit de GPP-toolkit.

Met de hulp van de helpdesk voor overheidsopdrachten werd het bewijsmateriaal gecontroleerd en de opdracht gegund.

Binnenemissies

Bij welke andere productcategorieën zijn binnenemissies belangrijk?

- Printers: label Blauwe Engel
- Kledij: Label Oeko-tex, GOTS ...
- Bouwmaterialen (vloer, tapijten ...): Label GUT, Ange Bleu ...
- Chemische producten (verf, lijm ...): EU Ecolabel, Blauwe Engel, Nature Plus ...
- ...

Voorbeeldformulering

Formaldehyde-emissies van panelen op houtbasis

De formaldehyde-emissies van alle geleverde platen op houtbasis, in de vorm waarin zij in het meubelproduct worden gebruikt (d.w.z. ongecoat, gecoat, bekleed, gefineerd) en vervaardigd met formaldehydharzen, moeten lager zijn dan of gelijk zijn aan de E1-drempelwaarden voor formaldehyde-emissies in bijlage B van EN 13986.

Controle

De leverancier van de platen op houtbasis moet een verklaring voorleggen waaruit blijkt dat de geleverde panelen voldoen aan de E1-emissiegrenswaarden, gestaafd door testverslagen die zijn uitgevoerd overeenkomstig EN 717-1, EN 717-2 / EN ISO 12460-3 of EN 120 / EN ISO 12460-59. Meubelproducten waaraan het EU-milieulabel voor meubels is toegekend zoals vastgesteld in Beschikking (EU) 2016/1332 van de Commissie, of andere relevante milieulabels van type I, die voldoen aan ISO 14024 en rechtstreeks voldoen aan de vermelde eisen of gelijkwaardige methoden, worden beschouwd als conform.

Buitenemissies

Jurisprudentie Concordia bus (2002): een stad heeft het recht haar burgers te beschermen tegen emissies die schadelijk zijn voor de gezondheid.

Brussel: Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 15 mei 2014 betreffende de voorbeeldfunctie van de overheid inzake vervoer.

- Verplichting om een minimale ecoscore te eisen
- Verplichte gunningscriteria voor fijne deeltjes, NOx en andere koolwaterstoffen dan methaan

Gezonde voeding

The logo of the University of Luxembourg (ULB) is a blue square with the white letters 'ULB' inside.

We zien steeds meer opdrachten die ongezond voedsel verbieden:

- Verbod op suikerhoudende dranken in automaten
- Meer vegetarische/veganistische maaltijden
- Meer salades
- Frietjes maximum één keer per week
- ...

Voorbeeld: restaurant ULB

→ Introductie van veel gezonde elementen: smoothies, verse producten, veganistische maaltijden ...

→ Frietjes en pizza's staan niet langer dagelijks op het menu

Controle

De controle van clauses rond gezondheid gebeurt:

- ofwel via laboratoriumcertificaten die bevestigen dat een product aan de vereiste norm voldoet,
- ofwel via labels die het werk van onafhankelijke controle al voor u hebben gedaan.

De criteria voor gezonde voeding zijn gemakkelijk te controleren via de aan- of afwezigheid van de elementen die in het bestek worden gevraagd.

Conclusie

Gezondheid kan op verschillende manieren in overheidsopdrachten worden opgenomen.

De meest ontwikkelde criteria zijn die in verband met verontreiniging binnenshuis, waarvoor vele labels, normen en copy/paste-clausules bestaan.

Voor ergonomische criteria zijn er een paar informatiebronnen, maar het is belangrijk om samen te werken met de afdeling gezondheid en veiligheid op het werk.

Opdrachten voor voeding bieden veel mogelijkheden om gezond voedsel aan te bieden, maar de verandering van voedsel blijft voor sommige gebruikers gevoelig en een voorafgaand overleg is raadzaam.

Links voor meer informatie

- GPP Toolkit
- Brochure Federatie Wallonië-Brussel
- Label TCO Certified
- Bureau voor Normalisatie
- Label GUT
- Label Oekotex
- Label Nature Plus

TOEGANKELIJKHEID

Toegankelijkheid (wettelijke verplichting)

Richtlijnen 2014/24/EU en 2014/25/EU

“Voor alle aanbestedingen die zijn bedoeld voor gebruik door natuurlijke personen, hetzij door het grote publiek, hetzij door het personeel van de aanbestedende dienst, moeten deze technische specificaties, uitgezonderd in behoorlijk gemotiveerde gevallen, zodanig worden opgesteld dat rekening wordt gehouden met de criteria inzake toegankelijkheid voor personen met een handicap of de geschiktheid van het ontwerp voor alle gebruikers.”

Richtlijn 2016/2102 inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties (verplichting om te voldoen aan de norm EN301549)

Richtlijn (UE) 2019/882 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten → van toepassing vanaf 2025

Welke opdrachten zijn betrokken?

Toegankelijkheid moet worden geïntegreerd in een groot aantal opdrachten zoals :

- openbare gebouwen en vervoer
- openbare diensten en informatie aan het publiek :
 - websites
 - elektronische communicatiediensten
 - zelfbedieningsterminals (bank, ticket, registratie, enz.)
 - E-commerce
 - ...

Toegankelijkheid: voorbeelden

Toegankelijkheidseisen voor online adviesdiensten, Espoo (Finland)

De stad Espoo (2017) heeft in de technische specificaties van haar aanbestedingen voor online adviesdiensten een toegankelijkheidsvereiste opgenomen om de inhoud toegankelijk te maken voor mensen met een handicap of beperking.

Methode: De aangeboden dienst moet toegankelijk zijn en voldoen aan de niveaus A en AA van de Richtlijnen voor de toegankelijkheid van webcontent (WCAG 2.0). Deze omvatten bijvoorbeeld blindheid en slechtziendheid, doofheid en slechthorendheid, leerstoornissen, cognitieve beperkingen, motorische beperkingen, spraakstoornissen, lichtgevoeligheid, en elke combinatie daarvan. In deze richtlijnen worden succescriteria gedefinieerd als toetsbare uitspraken die geen verband houden met een bepaalde technologie.

Resultaten: De resulterende website heeft de toegankelijkheid van de online adviesdiensten van de stad verbeterd, waardoor Espoo burgers met een handicap beter kan ondersteunen.

Gebruik van normen

De eenvoudigste manier om toegankelijkheid te garanderen is het gebruik van normen:

- Toegankelijkheid van ICT, wat heeft geleid tot de Europese norm EN 301 549
- Toegankelijkheid van de gebouwde omgeving, wat resulteerde in de Europese norm EN 17210: 2021
- Toegankelijkheid in verband met "design for all"-normen, die hebben geleid tot de Europese norm EN 17161
- Toegankelijkheid van websites en mobiele toepassingen, die de Europese norm EN 301 549 actualiseert.

Essentieel: raadpleging van de gebruikers

Om de beste resultaten te waarborgen, moet een overlegfase met de gebruikers worden ingelast.

Voorbeeld: de stad Rotterdam (vervoerscontract voor personen met beperkte mobiliteit)

Voorafgaande raadpleging van de gebruikers, gevolgd door een innovatieve procedure met deelname van de gebruikers.

Resultaat: flexibele oplossing op vraag van de klant met investering in elektrische voertuigen aangepast aan personen met beperkte mobiliteit.

EQUAL.BRUSSELS

Wie is Equal.brussels? Het is de administratie belast met gelijke kansen voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Een van haar opdrachten: toezicht en controle op de toegankelijkheid van websites en mobiele applicaties van overheidsdiensten, overeenkomstig de ordonnantie van 4 oktober 2018.

Voor meer informatie: <https://equal.brussels/nl/>

Links voor meer informatie

- Website van de Commissie
- Richtlijn (UE) 2019/882
- Brochure « buying social »

SOCIALE VERANTWOORDELIJKHEID

Definitie van sociale verantwoordelijkheid

Dit begrip is niet duidelijk gedefinieerd, maar omvat verschillende concepten:

Het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen, waaronder het beginsel van gelijke beloning voor gelijk werk en de bevordering van gendergelijkheid.

Bestrijding van discriminatie op grond van bijvoorbeeld geslacht, leeftijd, handicap, ras of etnische oorsprong, godsdienst of overtuiging en seksuele geaardheid, en bevordering van gelijke kansen.

Dit type criterium is zeer moeilijk te objectiveren. Men kan nagaan, maar zonder resultaatgarantie, of de onderneming deze beginselen in een handvest heeft opgenomen.

Uitsluitingsgronden

Wordt uitgesloten:

- wie bij een rechterlijke beslissing, die kracht van gewijsde heeft overeenkomstig de wettelijke bepalingen van het betrokken land, schuldig is bevonden aan een delict dat zijn beroepsmoraliteit in het gedrang brengt;
- wie in de uitoefening van zijn of haar beroep een ernstige fout heeft begaan, vastgesteld op elke grond die de aanbestedende instantie kan verantwoorden.

→ *Voorbeeld : geen respect voor de milieu- of sociale wetgeving*

Ideale tool : databank centraal strafregister of [Ecertis](#)

Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE)

Missie

“Wij gaan na waar er genderkloven zijn en verzamelen en analyseren gegevens over ongelijkheid tussen vrouwen en mannen. Door het aanleveren van empirisch onderbouwde, praktische informatie helpen we beleidsmakers om Europa dichterbij gendergelijkheid te brengen en de levens van zowel vrouwen als mannen te verbeteren.”

GRPP (gender-responsive public procurement)

Het EIGE stelt voor criteria voor gendergelijkheid in te voeren in de gunnings- en/of selectiecriteria van de bestekken.

Meer informatie in een nog te verschijnen brochure.

Source: <https://eige.europa.eu>

Goede praktijk: schoonmaakcontract (Praag)

Gunningscriterium: stabiliteit en beheer van het team

De opdracht kende meer punten toe aan inschrijvers die:

- de minste contracten die in het voorgaande jaar werden voltooid
- de minste tijdelijke contracten
- de minste contracten via interimbureau's

Een ander gunningscriterium was teammanagement.

Resultaat

Betere prestaties door een stabiel team dat het werk, de procedures en de vereisten kent.

Goede praktijk: schoonmaakcontract (EIB)

ISB overweegt de mogelijkheid om kantoorschoonmaak tijdens de werkuren te organiseren om een beter evenwicht tussen werk en privéleven voor het schoonmaakpersoneel mogelijk te maken.

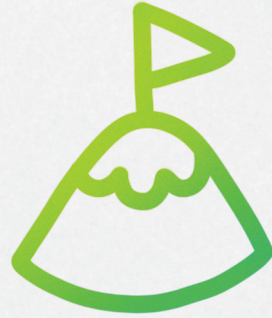
Ze menen dat dit met telewerken mogelijk moet zijn, zonder dat het personeel tijdens de werkuren wordt gestoord.

CONCLUSIE

Conclusie

- ✓ Het doel van sociale clausules is veelzijdig (iemand opnieuw aan het werk krijgen; iemand een beroepservaring bezorgen; werkzoekenden of jongeren in opleiding, een opleiding geven).
- ✓ Het is aan elke overheid om de juiste instrumenten te kiezen en te gebruiken volgens haar prioriteiten.
- ✓ De gebieden waarop de invoering van sociale criteria mogelijk is, zijn talrijk. De doeltreffendheid ervan zal echter afhangen van de eisen in het lastenboek.

**ALLE WEGEN LEIDEN NAAR ROME,
MAAR DE WEG VERSCHILT IN
FUNCTIE VAN DE PRIORITEITEN
DIE U KIEST.**

BEDANKT!

Rob Rennaerts

Directeur

0032 488 994488

rob@coduco.be

www.coduco.be